

Bruxelles, den 20.5.2020
COM(2020) 502 final

Henstilling med henblik på

RÅDETS HENSTILLING

**om Bulgariens nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om
Bulgariens konvergensprogram for 2020**

Henstilling med henblik på

RÅDETS HENSTILLING

om Bulgariens nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Bulgariens konvergensprogram for 2020

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker¹, særlig artikel 9, stk. 2,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer², særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen den årlige strategi for bæredygtig vækst, som markerede starten på det europæiske semester 2020 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder som proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Bulgarien blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse.
- (2) Den 26. februar 2020 blev landerapporten for Bulgarien 2020³ offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Bulgariens fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 9. juli 2019⁴, opfølgningen på de

¹ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

² EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.

³ SWD(2020) 501 final.

⁴ EUT C 301 af 5.9.2019, s. 117.

henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Bulgariens nationale Europa 2020-mål. Den indeholdt desuden en dybdegående undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, hvis resultater også blev offentliggjort den 26. februar 2020. Kommissionen konkluderede af sin analyse, at Bulgarien ikke længere er berørt af makroøkonomiske ubalancer. I de seneste år har sårbarhederne i finanssektoren været ledsaget af en høj gældsætning og store misligholdte lån i erhvervssektoren. Der konstateres ikke længere ubalancer, idet sammenhængende politiske foranstaltninger og gunstige makroøkonomiske forhold har reduceret risiciene og sårbarhederne yderligere.

- (3) Den 11. marts 2020 erklærede Verdenssundhedsorganisationen officielt covid-19-udbruddet for en global pandemi. Den har skabt en alvorlig folkesundhedsmæssig krisesituation for borgere, samfund og økonomier. Den har sat de nationale sundhedssystemer under alvorligt pres, forstyrret de globale forsyningskæder, skabt volatilitet på de finansielle markeder, udløst efterspørgselschok og haft negative konsekvenser for adskillige brancher. Den udgør en trussel mod folks job og indtægter og mod virksomhedernes forretning. Den har ført til et større økonomisk chok, som allerede har alvorlige konsekvenser i Den Europæiske Union. Den 13. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse⁵, hvori den opfordrede til en koordineret økonomisk reaktion på krisen, der inddrager alle aktører såvel på nationalt plan som på EU-plan.
- (4) Adskillige medlemsstater har enten erklæret undtagelsestilstand eller truffet kriseforanstaltninger. Sådanne kriseforanstaltninger bør være nøje afstemt med behovet, være nødvendige, begrænset i tid og i overensstemmelse med europæiske og internationale standarder. De bør være genstand for demokratisk kontrol og underlagt uafhængig domstolsprøvelse.
- (5) Den 20. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse om aktivering af stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul⁶. Klausulen som fastsat i artikel 5, stk. 1, artikel 6, stk. 3, artikel 9, stk. 1, og artikel 10, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97 samt artikel 3, stk. 5, og artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1467/97 letter samordningen af budgetpolitikken i perioder med et alvorligt økonomisk tilbageslag. I denne meddelelse forelagde Kommissionen Rådet sin vurdering af, at den aktuelle situation i lyset af det forventede alvorlige økonomiske tilbageslag som følge af covid-19-udbruddet giver anledning til at aktivere klausulen. Den 23. marts 2020 tilsluttede medlemsstaternes finansministre sig Kommissionens vurdering. Aktiveringen af den generelle undtagelsesklausul giver mulighed for en midlertidig afvigelse fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning, forudsat at dette ikke bringer den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt i fare. For så vidt angår den korrigerende del, kan Rådet på grundlag af en henstilling fra Kommissionen beslutte at vedtage en revideret finanspolitisk kurs. Den generelle undtagelsesklausul suspenderer ikke procedurerne under stabilitets- og vækstpakten. Den tillader medlemsstaterne at fravige de budgetkrav, der normalt ville gælde, og sætter Kommissionen og Rådet i stand til at træffe de nødvendige foranstaltninger til koordinering af politikken inden for rammerne af pagten.
- (6) Der er behov for en vedholdende indsats for at begrænse og kontrollere spredningen af pandemien, styrke de nationale sundhedssystemers modstandsdygtighed og afbøde de socioøkonomiske konsekvenser ved hjælp af støtteforanstaltninger til fordel for

⁵ COM(2020) 112 final.

⁶ COM(2020) 123 final.

virksomheder og husholdninger samt for at sikre passende sundheds- og sikkerhedsforhold på arbejdspladserne med henblik på genoptagelsen af den økonomiske aktivitet. Unionen bør fuldt ud anvende de mange redskaber, den råder over, til at understøtte medlemsstaternes bestræbelser på området. Samtidig bør medlemsstaterne og Unionen arbejde sammen om at tilrettelægge de foranstaltninger, der er nødvendige for at vende tilbage til normalt fungerende samfund og økonomier og til bæredygtig vækst, idet den grønne og den digitale omstilling integreres, og der trækkes på alle erfaringerne fra krisen.

- (7) Covid-19-krisen har fremhævet, hvordan fleksibiliteten i det indre marked giver mulighed for at tilpasse sig ekstraordinære forhold. For at sikre en hurtig og gnidningsløs overgang til genopretningsfasen og garantere den fri bevægelighed for varer, tjenester og arbejdstagere skal de særlige foranstaltninger, der forhindrer det indre marked i at fungere normalt, afskaffes, så snart de ikke længere er absolut nødvendige. Den aktuelle krise har vist, hvor nødvendigt det er at have kriseberedskabsplaner i sundhedssektoren, som navnlig omfatter forbedrede indkøbsstrategier, diversificerede forsyningskæder og strategiske lagre af vigtige forsyninger. De er helt centrale for udformningen af mere omfattende kriseberedskabsplaner.
- (8) Unionens lovgivere har allerede foretaget ændringer af de relevante lovgivningsmæssige rammer⁷ for at sætte medlemsstaterne i stand til at anvende alle uudnyttede midler under de europæiske struktur- og investeringsfonde til at imødegå covid-19-pandemiens ekstraordinære virkninger. Disse ændringer vil bidrage til større fleksibilitet og forenkle og strømline procedurerne. For at lette likviditetspresset kan medlemsstaterne desuden drage fordel af en medfinansieringssats på 100 % fra Unionens budget i regnskabsåret 2020-2021. Bulgarien opfordres til fuldt ud at udnytte disse muligheder til at hjælpe de personer og brancher, der står over for de største udfordringer.
- (9) De socioøkonomiske konsekvenser af pandemien vil sandsynligvis være ujævnt fordelt på tværs af de bulgarske regioner på grund af forskellige specialiseringsmønstre, navnlig i regioner, der i udpræget grad er afhængige af handel, hvor der er direkte kontakt mellem virksomheder og forbrugere. Det medfører en betydelig risiko for, at de regionale forskelle i Bulgarien bliver større, hvilket forstærker den allerede observerede tendens i retning af større forskelle mellem hovedstaden og resten af landet og mellem by og land. Da der samtidig er risiko for en midlertidig destabilisering af konvergensprocessen mellem medlemsstaterne kræver den aktuelle situation målrettede politiske tiltag.
- (10) Den 30. april 2020 fremlagde Bulgarien sit nationale reformprogram for 2020 og sit konvergensprogram for 2020. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.

⁷ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 af 30. marts 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013 og (EU) nr. 508/2014 for så vidt angår særlige foranstaltninger til mobilisering af investeringer i medlemsstaternes sundhedssystemer og andre dele af deres økonomier som reaktion på covid-19-udbruddet (investeringsinitiativ som reaktion på coronaviruset) (EUT L 99 af 31.3.2020, s. 5) og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/558 af 23. april 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013 og (EU) nr. 1303/2013 for så vidt angår særlige foranstaltninger med henblik på at give ekstraordinær fleksibilitet med hensyn til anvendelsen af de europæiske struktur- og investeringsfonde som reaktion på covid-19-udbruddet (EUT L 130 af 24.4.2020, s. 1).

- (11) Bulgarien er på nuværende tidspunkt omfattet af den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten.
- (12) Regeringen forventer i sit konvergensprogram for 2020 en forringelse af den samlede saldo fra et overskud på 2,1 % af BNP i 2019 til et underskud på 3,1 % af BNP i 2020. Efter et fald til 20,4 % af BNP i 2019 forventes den offentlige gældskvotefølge konvergensprogrammet for 2020 at stige til 25,8 % i 2020. De makroøkonomiske og finanspolitiske udsigter er behæftet med stor usikkerhed på grund af covid-19-pandemien.
- (13) Som reaktion på covid-19-pandemien og som led i en koordineret Unionstilgang har Bulgarien truffet budgetmæssige foranstaltninger til at øge sundhedssystemets kapacitet, inddæmme pandemien og yde hjælp til de personer og brancher, der er særlig hårdt ramt. Ifølge konvergensprogrammet for 2020 beløber disse budgetmæssige foranstaltninger sig til 1,3 % af BNP. Foranstaltningerne omfatter højere udgifter til sundheds- og sikkerhedstjenester og en støtteordning for beskæftigelse til kriserammede brancher. Bulgarien har også bebudet foranstaltninger der, skønt de ikke vil have en direkte budgetvirkning, vil hjælpe med at understøtte virksomhedernes likviditet, og som ifølge konvergensprogrammet for 2020 anslås at beløbe sig til 0,6 % af BNP. Disse foranstaltninger omfatter garantier udstedt af den statsejede bulgarske investeringsbank og udsættelse af selskabsskatten. Overordnet set stemmer de foranstaltninger, som Bulgarien har truffet, overens med retningslinjerne i Kommissionens meddelelse om en koordineret økonomisk reaktion på covid-19-udbruddet. En fuldstændig gennemførelse af disse foranstaltninger vil bidrage til at opretholde den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt, forudsat at finanspolitikken efterfølgende atter fokuserer på at sikre en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt, så snart den økonomiske situation giver mulighed herfor.
- (14) Ifølge Kommissionens forårsprognose for 2020, som tager udgangspunkt i en uændret politik, forventes Bulgariens offentlige underskud at udgøre 2,8 % af BNP i 2020 og 1,8 % i 2021. Den offentlige gældskvotefølges ventes at forblive under 60 % af BNP i 2020 og 2021.
- (15) Den 20. maj 2020 offentliggjorde Kommissionen en rapport udarbejdet i medfør af traktatens artikel 126, stk. 3, som følge af Bulgariens forventede overskridelse i 2020 af grænseværdien for det offentlige underskud på 3 % af BNP. I rapporten konkluderes det ud fra en analyse af alle relevante faktorer, at underskudskriteriet som defineret i traktaten og i forordning (EF) nr. 1467/1997 er opfyldt.
- (16) Den 13. marts 2020 erklærede Bulgarien undtagelsestilstand fra den 13. marts 2020 til den 13. april 2020. Undtagelsestilstanden blev efterfølgende forlænget til den 13. maj 2020 og igen til den 14. juni 2020. Den 6. april 2020 vedtog parlamentet et forslag om ændring af statsbudgettet for 2020, som regeringen havde fremlagt. I det nye budget opereres der med et underskud på 3,5 mia. BGN (2,9 % af BNP) som følge af forhøjede udgifter til kriserelaterede foranstaltninger og det forventede fald i indtægter på 2,4 mia. BGN. Der forventes en femdobling af loftet over den nye gæld, som regeringen kan optage, fra 2,2 mia. BGN til 10 mia. BGN. Overordnet set har Bulgarien mobiliseret en finansiel pakke på over 870 mio. BGN under en række operationelle programmer finansieret af de europæiske struktur- og investeringsfonde for perioden 2014-2020 med henblik på at støtte sundhedssystemet og imødegå de socioøkonomiske konsekvenser af pandemien.
- (17) Som reaktion på krisen har Bulgarien indført en foranstaltning til støtte af beskæftigelsen, hvorved staten forpligter sig til at betale 60 % af de ansattes løn og de

hertil knyttede bidrag til social sikring i op til tre måneder, forudsat at arbejdsgiveren betaler differencen og forpligter sig til at beholde de ansatte. Blandt de støtteberettigede virksomheder er de virksomheder, der er direkte påvirket af de restriktioner, der er indført i forbindelse med undtagelsestilstanden. De virksomheder fra andre brancher, der kan dokumentere et fald i indtægterne på 20 % i marts 2020 sammenholdt med marts 2019, er også støtteberettigede.

- (18) Den bulgarske investeringsbanks kapital er forøget med henblik på at øge økonomiens likviditet. Der er afsat 500 mio. BGN til porteføljegarantier til bankerne med henblik på at sikre mere fleksible betingelser for erhvervslån til virksomheder, og der er afsat 200 mio. BGN til garantier for rentefrie lån på op til 4 500 BGN til selvstændige og arbejdstagere, der er sendt hjem uden løn af deres arbejdsgiver. Den bulgarske investeringsbank vil også indføre en garantiordning på 100 mio. EUR finansieret af det operationelle program "Innovation og konkurrenceevne" under Den Europæiske Fond for Regionaludvikling for lån til SMV'er. Fondsforvalteren af finansielle instrumenter i Bulgarien har revurderet sin portefølje og er ved tilpasse sine instrumenter til virksomhedsstøtte til de aktuelle økonomiske forhold. Bulgariens nationalbank har indført en pakke af foranstaltninger på 9,3 mia. BGN, som sigter mod at opretholde banksystemets modstandsdygtighed og øge dets fleksibilitet for at mindske de negative følger af begrænsningerne for borgerne og virksomhederne.
- (19) Bulgariens økonomi er hårdt ramt af krisen, som har påvirket både servicesektoren og industrien. Den negative virkning er forværret af aftagende udbud og efterspørgsel og forstyrrelser i de globale værdikæder. De foranstaltninger, regeringen har truffet for at imødegå nødsituationen, kan hjælpe med at afbøde følgerne af krisen, men det er vigtigt, at de gennemføres hurtigt og effektivt, hvis beskæftigelsen skal opretholdes, og de selvstændiges og virksomhedernes, især SMV'ernes, likviditet skal forbedres. I udformningen og gennemførelsen af sådanne foranstaltninger er det vigtigt også at tage hensyn til banksektorens modstandsdygtighed. I overensstemmelse med Kommissionens retningslinjer har Bulgarien ophævet forbud mod eksport af personlige værnemidler og oprettet "grønne baner" til hurtig kontrol ved grænseovergangsstederne.
- (20) Covid-19 har lagt endnu en byrde på det bulgarske sundhedssystem, som allerede var kendetegnet ved begrænset tilgængelighed som følge af lav offentlig finansiering, begrænset sygeforsikringsdækning, et lavt antal sygeplejersker og en ujævn geografisk fordeling af sundhedspersonalet. Der er derfor mulighed for at styrke det bulgarske sundhedssystems overordnede modstandsdygtighed, tilgængelighed og kapacitet. En mere omfattende ydelse af ambulant pleje (almen såvel som specialiseret), også ved hjælp af telefonkonsultationer, vil aflaste hospitalerne, mens test og behandlinger bør være tilgængelige for alle uanset deres sygeforsikringsstatus. Egentlig adgang til sundhedspersonale og de tjenesteydelser, de yder, bør sikres i hele Bulgarien. Integrationen af primær sundhedspleje, langtidspleje og lokale behandlings- og plejetilbud er af afgørende betydning for de ældre og de mest sårbare grupper.
- (21) Ifølge Kommissionens prognose forventes ledigheden at stige til 7,0 % i 2020 og falde til 5,8 % i 2021. Siden der blev indført undtagelsestilstand, er ledigheden steget hurtigt inden for hotel- og restaurationsbranchen, i større byer og blandt personer med en uddannelse på op til gymnasialt niveau. Regeringen har truffet foranstaltninger med henblik på at beskytte beskæftigelsen, navnlig arbejdsfordelingsordninger, som bør indføres hurtigt og herefter styrkes. I den aktuelle situation er det nødvendigt, at der i samarbejde med arbejdsmarkedets parter ydes omfattende støtte til arbejdsgivere og arbejdstagere, herunder selvstændige, for at forhindre yderligere tab af arbejdspladser.

For at reagere på de negative virkninger på arbejdsmarkedet er det nødvendigt at styrke den nationale arbejdsformidlings kapacitet og de foranstaltninger, den har gennemført. Yderligere bestræbelser inden for aktivering, opkvalificering og omskoling vil kunne bidrage afgørende til, at flere igen kommer i arbejde, og forberede arbejdsstyrken til de udfordringer og muligheder, som digitaliseringen medfører. Krisen vil måske også have en betydelig indvirkning på arbejdstagerne i den uformelle sektor, som har begrænset adgang til sundhedstjenester og social beskyttelse. Målttede politiske foranstaltninger kan forhindre, at de arbejdstagere, der ikke nyder godt af social beskyttelse, og de mest sårbare grupper synker endnu dybere ned i fattigdom, og forbedre deres leveforhold under genopretningen af økonomien.

- (22) Covid-19-krisen rammer sårbare grupper uforholdsmæssigt hårdt og forstærker de eksisterende sociale udfordringer. Andelen af mennesker, der er i risiko for fattigdom eller social udstødelse, var allerede stor inden krisen, særlig blandt børn, ældre, personer med handicap og romaer, mens de sociale overførsler kun formåede at reducere fattigdommen i et begrænset omfang. Indkomstuligheden var en af de højeste i EU, og skatte- og socialsikringssystemerne var en af de ringeste med hensyn til at udligne den. Krisen nødvendiggør foranstaltninger til at rette op på de uligheder, der er konstateret i de seneste år, navnlig minimumsindkomstordningen, som er en af de mest utilstrækkelige i EU med hensyn til at hjælpe modtagerne ud af fattigdom. Spørgsmål som sikring af social beskyttelse for alle, herunder atypiske arbejdstagere, selvstændige og lavindkomsthusholdninger, sikring af indkomststøtte, mad og passende sociale tjenester samt sikring af husvildeboliger og støtte til hjemløse er fortsat relevante. En reform af de sociale tjenester vil bidrage til at stabilisere systemet, mens et stærkere samarbejde mellem de sociale tjenester og sundhedstjenesterne vil gøre det muligt i større grad at nå ud til mennesker, der er ude af stand til at tage vare på sig selv, og personer med handicap. Mange romahusholdninger, som allerede inden krisen befandt sig i dyb fattigdom, har behov for mæglingstjenester, basale tjenester og grundlæggende støtte.
- (23) Et styrket udbud af uddannelsestjenester og en bedre uddannet arbejdsstyrke vil også kraftigt understøtte den økonomiske genopretning og fremme en inklusiv og bæredygtig vækst på mellemlang sigt. Der er stadig mulighed for forbedring af det bulgarske uddannelsessystems kvalitet, relevans for arbejdsmarkedet og inklusivitet. Bulgarien er blandt de medlemsstater, hvor den socioøkonomiske baggrund har størst betydning for læringsresultaterne. Inklusion af romaer i uddannelsessystemet er fortsat en udfordring, og skolefrafaldet er særlig højt blandt romaer i landområderne. Det generelle niveau af digitale færdigheder i befolkningen (16-74-årige) er lavt, og det gælder også for de unge mennesker (16-19-årige). En forbedring af de digitale færdigheder, for eksempel gennem uddannelser og undervisningsplaner, der er tilpasset den digitale verden, kan være med til at fremme tilpasningen til de forandringer, der opstår på arbejdsmarkedet som følge af digitaliseringen, og behovet for digitalt fjernarbejde. Samtidig har 11 % af eleverne stadig ikke en computer og/eller adgang til internettet, og 2 000 undervisere har ikke computere. I den nuværende situation med fjernlæring er der derfor risiko for, at den i forvejen høje ulighed inden for uddannelse forværres; hvis alle elever opnår bedre digitale færdigheder og adgang til passende teknisk infrastruktur, vil det have en positiv langvarig virkning på deres adgang til uddannelse, navnlig for sårbare grupper, herunder romaer, og bidrage til at mindske deres høje frafaldsprocenter.

- (24) Krisen har fremhævet den strategiske vigtighed af en effektiv offentlig forvaltning og en velfungerende digital forvaltning, herunder e-sundhed og e-udbud. EU har støttet reformer på området, men deres gennemførelse skrider for langsomt frem, hvilket har haft en negativ indvirkning på effektiviteten i den offentlige sektor under nedlukningen. Bulgarien halter derfor bagefter i leveringen af e-tjenester, og borgernes og virksomhedernes anvendelse af sådanne tjenester bør fremmes. Spørgsmål om cybersikkerhed og sikkerhed vedrørende kritisk infrastruktur skal også adresseres. I fremtiden vil det være afgørende med en effektiv offentlig forvaltning, hvis genopretningsforanstaltningerne skal kunne gennemføres rettidigt og effektivt. Det er fortsat særlig vigtigt med samarbejde og koordinering på alle forvaltningsniveauer, også hvad angår offentlige kontrakter og koncessioner, og med hensyn til markedsovervågning. En stærkere reguleringsmæssig forudsigelighed og stabilitet, en effektiv kontrol med gennemførelsen af politikker og en mindsning af den administrative byrde vil forbedre erhvervsklimaet og fremme investeringen, hvilket vil fremskynde genopretningen af økonomien.
- (25) For at fremme den økonomiske genopretning vil det være vigtigt at fremrykke modne offentlige investeringsprojekter og tilskynde til private investeringer, bl.a. ved hjælp af relevante reformer. Krisen har understreget vigtigheden af digitalisering og innovation, som er områder, hvor Bulgarien, og særligt bulgarske SMV'er, klarer sig under EU-gennemsnittet. Et vigtigt eksempel på dette problem er det spektrum, som ifølge planen skal tildeles 5G-pionerbånd, men som ikke lever op til, hvad der kræves for at levere 5G-tjenester rettidigt og effektivt. Der er stadig behov for at løse kendte problemer i systemet for forskning og videregående uddannelse såsom fragmentering, lav finansiering og begrænset videns- og teknologioverførsel. Samtidig er Bulgarien den økonomi i EU, der er mest ressource- og energiintensiv, og som har den højeste drivhusgasintensitet, og der er et stort behov for investeringer i energi og dekarbonisering for at lette omstillingen til klimaneutralitet som beskrevet i Bulgariens nationale energi- og klimaplan.
- (26) Omstillingsindsatsen for at gøre noget ved Bulgariens høje energiintensitet, overdrevne afhængighed af fossile brændstoffer og ineffektive udnyttelse af energi og ressourcer befinder sig i en meget tidlig fase. I den nationale energi- og klimaplan understreges det, at Bulgarien forpligter sig til at dekarbonisere sin økonomi inden 2050 inden for rammerne af den europæiske grønne pagt, men det anføres også, at landet agter at bibeholde sin afhængighed af bulgarske brunkulsressourcer frem til og efter 2050. Dækningen og kvaliteten af den bulgarske transportinfrastruktur ligger fortsat under EU-gennemsnittet, og det transeuropæiske transportnet er stadig ufuldstændigt. Det multimodale platformsnetværk, visse jernbane- og vejstrækninger, de europæiske systemer til styring af jernbanetrafikken og de intelligente transportsystemer er fortsat underudviklede. Der er behov for at afklare væsentlige miljøspørgsmål, da de har indflydelse på den bæredygtige vækst og skaber yderligere sundhedsmæssige risici under covid-19-krisen. Bulgarien er blandt de medlemsstater, der har den største forekomst af forureningsrelaterede dødsfald, og affaldshåndteringen og overholdelsen af forpligtelserne vedrørende indsamling og rensning af byspildevand er fortsat en udfordring. Programmeringen af Fonden for Retfærdig Omstilling for 2021-2027 kan hjælpe Bulgarien med at imødegå nogle af de udfordringer, der følger af omstillingen til en klimaneutral økonomi, navnlig i de

områder, der er omhandlet i bilag D til landerapporten⁸. Det vil sætte Bulgarien i stand til at gøre bedst muligt brug af fonden.

- (27) Det vil være vigtigt med velfungerende insolvensregler i forbindelse med genopretningen af realøkonomien i kølvandet på covid-19-krisen, som kan medføre en betydelig stigning i antallet af konkurser. Sådanne regler vil også gøre det lettere hurtigt at afvikle misligholdte lån og dermed begrænse deres ophobning. Samtidig betyder ineffektive insolvensregler, at konkursbehandlinger tager lang tid og er dyre. I juni 2019 blev en køreplan for insolvensregler, hvori relevante mangler blev påpeget, vedtaget. Bulgarien har påbegyndt gennemførelsen af køreplanen og forbereder de opfølgende skridt, herunder lovgivningsmæssige ændringer og kapacitetsopbygningsaktiviteter.
- (28) Bulgarien vedtog en række love i 2019 med henblik på at gennemføre fjerde og femte hvidvaskningsdirektiv, som endnu ikke er gennemført. Den nyligt udfærdigede nationale risikovurdering viser, at der er svagheder, som det haster med at afhjælpe for at forhindre hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme. De risici, der er forbundet med statsborgerskab gennem investeringsprogrammer og virtuelle aktiver, er endnu ikke fuldt ud vurderet. Det er nødvendigt med foranstaltninger, der udformes og gennemføres på en sådan måde, at de forpligtede enheder effektivt anvender reglerne for bekæmpelse af hvidvask. Effektiviteten af gennemførelsen og håndhævelsen af reglerne for bekæmpelse af hvidvask har været begrænset, og brugen af finansielle efterretninger har været utilstrækkelig.
- (29) Hvor nærværende henstillinger har fokus på at håndtere pandemiens socioøkonomiske konsekvenser og lette den økonomiske genopretning efter krisen, omhandlede de landespecifikke henstillinger fra 2019, som Rådet vedtog den 9. juli 2019, også vigtige reformer til at imødegå de strukturelle udfordringer på mellemlang og lang sigt. Disse henstillinger er stadig relevante, og de vil fortsat være genstand for overvågning i forbindelse med næste års europæiske semester. Det gælder også henstillingerne vedrørende investeringstiltag inden for den økonomiske politik. Sidstnævnte henstillinger bør tages med i betragtning i den strategiske programmering af samhørighedsmidlerne efter 2020, herunder ved afbødningsforanstaltninger og exitstrategier i forbindelse med krisen.
- (30) De bulgarske banker er generelt rentable og velkapitaliserede. På trods af et vist fald i de seneste år var andelen af misligholdte lån fortsat 7,2 % i tredje kvartal af 2019 og dermed blandt de højeste i EU, navnlig for ikkefinansielle selskaber og indenlandsk ejede banker, og det er derfor fortsat vigtigt med yderligere bestræbelser på at fremme et velfungerende sekundært marked for misligholdte lån. Hensættelserne til misligholdte lån har været for nedadgående siden slutningen af 2018 og har undertiden været ledsaget af et for lavt hensættelsesniveau i forbindelse med eksisterende beholdninger af misligholdte lån, som har været forfaldne i meget lang tid. Den Europæiske Centralbanks omfattende vurdering viste, at der er behov for at øge kapitalen i to banker. Kapitaltilførslen er ved at blive færdiggjort. Bankernes øgede fremskaffelse af likviditet til at afbøde virkningerne af covid-19-krisen og genstarte den økonomiske vækst bør kombineres med, at de anvender kreditrisikovurderinger og forsigtige kreditstandarder, en fornuftig værdiansættelsespraksis og en nøjagtig indberetning af forringelser af aktivers kvalitet.
- (31) Kommissionen overvåger Bulgariens fremskridt inden for reformen af retsvæsenet og bekæmpelsen af korruption inden for rammerne af mekanismen for samarbejde og

⁸ SWD(2020) 501 final.

kontrol. I den seneste rapport om mekanismen for samarbejde og kontrol fra oktober 2019 bemærkedes det, at Bulgariens fremskridt er tilstrækkelige til at opfylde de tilsagn, Bulgarien afgav på tidspunktet for landets tiltrædelse af EU. Bulgarien har gennemført en omfattende reform af de retlige rammer for bekæmpelse af korruption, men for at opbygge offentlighedens tillid er der behov for konkrete resultater med hensyn til endelige domfældelser i korruptionssager på højt niveau. Desuden er der fortsat en række udfordringer, navnlig sikring af en effektiv strafferetlig efterforskning, genskabelse af balancen i domstolenes arbejdsmængde og strømlining af de lokale anklagemyndigheder. Disse problemstillinger er omfattet af overvågningen under mekanismen for samarbejde og kontrol. Som led i mekanismen følger Kommissionen fortsat reformen af retsvæsenet og bekæmpelsen af korruption i Bulgarien. Disse områder er derfor ikke omhandlet i de landespecifikke henstillinger til Bulgarien, men er relevante for udviklingen af et positivt samfundsøkonomisk klima i landet.

- (32) Det europæiske semester danner rammen for løbende samordning af den økonomiske politik og beskæftigelsespolitikken i Unionen, hvilket kan bidrage til en bæredygtig økonomi. Medlemsstaterne har i deres nationale reformprogrammer for 2020 gjort status over fremskridtene med hensyn til opfyldelsen af De Forenede Nationers mål for bæredygtig udvikling ("verdensmålene"). Ved at sikre en fuldstændig efterlevelse af nedenstående henstillinger vil Bulgarien bidrage til opfyldelsen af verdensmålene og til de fælles bestræbelser på at sikre konkurrencedygtig bæredygtighed i Unionen.
- (33) Som led i det europæiske semester 2020 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Bulgariens økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2020. Den har også vurderet konvergensprogrammet for 2020 og det nationale reformprogram for 2020 samt de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der er blevet rettet til Bulgarien i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Bulgarien, men også til deres overensstemmelse med Unionens regler og retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (34) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Bulgariens konvergensprogram for 2020, og dets holdning⁹ afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Bulgarien i 2020 og 2021 træffer foranstaltninger med henblik på at:

- 1. træffe alle nødvendige foranstaltninger til effektivt at imødegå pandemien, understøtte økonomien og støtte den efterfølgende genopretning i overensstemmelse med den generelle undtagelsesklausul, føre en finanspolitik, der tager sigte på at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt og sikre en holdbar gæld, og samtidig øge investeringerne, så snart den økonomiske situation tillader det, mobilisere tilstrækkelige finansielle ressourcer til at styrke sundhedssystemets modstandsdygtighed, tilgængelighed og kapacitet samt sikre en afbalanceret geografisk fordeling af sundhedspersonalet
- 2. sikre passende social beskyttelse og væsentlige tjenester for alle og styrke aktive arbejdsmarkedspolitikker, forbedre mulighederne for fjernarbejde og fremme de

⁹ I henhold til artikel 9, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1466/97.

digitale færdigheder og en lige adgang til uddannelse, afhjælpe utilstrækkeligheden i minimumsindkomstordningen

3. strømline og fremskynde procedurerne med henblik på at yde effektiv støtte til små og mellemstore virksomheder og selvstændige og samtidig sikre deres fortsatte adgang til finansiering og fleksible betalingsordninger, fremrykke modne offentlige investeringsprojekter og tilskynde til private investeringer for at fremme den økonomiske genopretning, fokusere investeringerne på den grønne og den digitale omstilling, navnlig på ren og effektiv produktion og anvendelse af energi og ressourcer, miljøinfrastruktur og bæredygtig transport, og bidrage til en gradvis dekarbonisering af økonomien, herunder i kulregionerne
4. minimere den administrative byrde for virksomhederne ved at forbedre effektiviteten i den offentlige forvaltning og styrke den digitale forvaltning, sikre, at insolvensreglerne fungerer effektivt, øge indsatsen for at sikre en passende risikovurdering og -begrænsning, effektivt tilsyn med og håndhævelse af reglerne for bekæmpelse af hvidvaskning af penge.

Udfærdiget i Bruxelles, den .

*På Rådets vegne
Formand*